Ankenævnet for Forsikring

949/14

Den 20. oktober 2014 blev i sag nr. 85.202:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning hos Danica Pension med ret til udbetaling af et beløb ved pensionsordningens udløb. Han klager ved Fuld Valuta ApS over størrelsen af det beløb, han har fået udbetalt. Klageren gør gældende, at beløbet ikke er i overensstemmelse med den oprindelige aftale med selskabet.

Selskabet henviser til, at det fremlagte materiale alene er en prognoseberegning for, hvad klageren ville kunne få udbetalt, at en prognose ikke er bindende tilsagn om størrelsen af det beløb, der vil komme til udbetaling, og at et eventuelt krav er forældet.

Fuld Valuta kræver på vegne af klageren i brev til nævnet af 8/10 2013, at selskabet skal anerkende, at klageren har ret til minimum kr. 369.000 fra sin kapitalpension. Om sagen har Fuld Valuta endvidere anført:

> ”Vores kunde har via sin arbejdsgiver tegnet en forsikring hos Danica.
> Der har gennem en årrække været udbetalt for tab af erhvervsevne.
> Da vores kunde bliver 60 år, har han en forventning om, at der vil komme en udbetaling på kr. 369.000, jf. hans police/prognose.
> Han får i stedet kun kr. 59.294.”

Af opgørelsen fra skat fremgår det, at ordningens samlede værdi er 96.232 kr., og at der af dette beløb skal betales en statsafgift på 35.882 kr.

Selskabet har i brev til nævnet af 5/12 2013 hertil anført:

Danica Pensions afgørelse
Danica Pension fastholder, at [klageren] den 3. januar 2013 har fået udbetalt det beløb som han i henhold til sin aftale med Danica Pension vedrørende forsikringsnr. … er berettiget til. Danica fastholder endvidere, at et eventuelt krav er forældet, jf. forældelseslovens § 3, jf. § forsikringsaftalelovens § 29, stk. 1.

Sagsforløb
[Klageren] oprettede den 1. januar 1988 gennem sin daværende arbejdsgiver … pensionsordningen med forsikringsnr. 112 0022 9838 i det daværende Statsanstalten for Livsforsikring, nu Danica Pension. Pensionsordningen bestod af en ratepension, en invaliderente og en certifikattabsforsikring.

I 1990 opsagde Danica Pension alle certifikattabsforsikringer, herunder [klagerens], med 2 års varsel. Dette medførte en ændring af vilkårene for [klagerens] pensionsordning pr. 1. april 1992, hvor forsikringspræmien for certifikattabsforsikringen steg markant. I 1991 modtog [klagerens] en forsikringsoversigt, hvoraf det fremgik af prognosen for hvad Danica Pension under visse forudsætninger forventede at kunne udbetale ved pensionering/forsikringens udløb (svarende til den 1. august 2009) var et engangsbeløb på 369.000 kroner. På dette tidspunkt udgjorde [klagerens] indbetalinger til pensionsordningen 5 procent af hans løn.

Pr. 1. april 1992, da ændringen trådte i kraft, faldt andelen af den månedlige indbetaling til [klagerens] pensionsordnings opsparingsdel (engangsydelsen) fra 391,11 kroner til 121,78 kroner.

Årsagen til faldet skyldtes, at prisen for certifikattabspensionen var steget markant, hvorfor en større andel af [klagerens] samlede indbetaling til pensionsordningen gik til betaling af denne forsikringsdækning. Dette til trods for, at [klagerens] samlede indbetaling til pensionsordningen steg fra 5 procent til 8 procent i 1992.

Med virkning fra den 24. maj 1993 bevilligede Danica Pension udbetaling af certifikat- tabspension samt præmiefritagelse til [klageren].

I 2007 retter [klageren] henvendelse til Danica Pension, idet [klageren] på daværende tidspunkt var blevet bekendt med, at størrelsen for hans engangsudbetaling udgjorde 81.200,00 kroner.

Den 1. august 2009 ophørte pensionsordningen, men [klageren] valgte at udsætte udbetalingen af sin kapitalpension.

I 2010 modtager Danica Pension ligeledes en forespørgsel fra [klagerens] advokat … vedrørende beregningen af engangsydelsen.

I 2012 klager [klageren] over prognosebeløbet for hans kapitalpension. Danica Pensions svar på [klagerens] henvendelse er vedlagt som henholdsvis bilag **…** og bilag **… .**

Danica Pensions vurdering
For det første skal jeg oplyse, at beløbet på 369.000 kroner som fremgår på [klagerens] police fra den 1. april 1991 er en prognose.

En prognose udgør ikke et bindende tilsagn til kunden om at opnå en udbetaling af en vis størrelse.

En prognose er alene et beregningseksempel for en pensions udvikling under nogle givne forudsætninger. I prognosen indgår, de på tidspunktet for beregningen realistiske forudsætninger, herunder de forventede indbetalingers størrelse.

I Danica Pensions prognose fra den 1. april 1991 var således bl.a. forudsat, at indbetalingen til depotet var mindst 391,11 kroner om måneden. Da indbetalingen fra den 1. april 1992 faldt til 121,78 kroner om måneden, ændrede Danica Pension derfor prognosen for størrelsen af det beløb. der ved pensionsordningens udløb den 1. august 2009 (alder 60), ville blive udbetalt.

En af de andre forudsætninger for prognosen var ligeledes en årlig forrentning på 11 procent før skat. Den faktiske forrentning viste sig siden hen at være væsentlig lavere, hvilket endvidere er en af årsagerne til, at engangsudbetalingen pr. 1. august 2009 blev lavere.

Jeg skal i den forbindelse bemærke, at størrelsen af det beløb som kommer til udbetaling (og dermed prognosen for dette beløb) kan ændre sig helt frem til det tidspunkt, hvor Danica Pension har gennemført de sidste handler, der skal foretages for at kunne udbetale pensionen.

Ad forældelse
I henhold til forældelseslovens § 3 forældes krav 3 år efter fordringshaver er blevet bekendt med kravet.

Da [klageren] bliver bekendt med prognosebeløbets størrelse i november 2007, men først gør sit krav gældende mod Danica Pension i juni 2012, er [klagerens] eventuelle krav mod Danica Pension forældet, idet forældelsesfristen udløb i november 2010.

Fsva. den korrespondance som [klageren] og [klagerens] advokat … har med Danica Pension i 2010 er der her alene tale om rene forespørgsler, hvorfor denne korrespondance ikke ændrer på ovenstående.

På anmodning fra nævnets sekretariat har selskabet uddybet sine synspunkter i brev til nævnet af 9/4 2014 som følger:

”Oplysningerne drejer sig om [klagerens] aftaleforhold med Danica Pension, oplysninger om den udsættelse af udbetaling som [klageren] foretager i 2009, hvilke udbetalinger [klageren] har modtaget fra Danica Pension samt nærmere redegørelse for Danica Pensions påstand om, at [klagerens] krav er forældet.

Ad [klagerens] aftaleforhold med Danica Pension
Som det fremgår af Danica Pensions brev fra den 5. december 2013 blev [klagerens] pensionsordning i Danica Pension med forsikringsnr. 112 0022 9838 oprettet som led i hans ansættelse hos [daværende arbejdsplads].

[Daværende arbejdsplads] gik konkurs i 2001, hvorefter [daværende arbejdsplads'] aftaleforhold med Danica Pension ophørte. Som følge heraf er Danica Pensions sagsakter vedrørende dette aftaleforhold af begrænset omfang.

Af [daværende arbejdsplads'] firmaaftale med Danica Pension, **bilag** …**,** fremgår følgende i § 3, litra a
"Statsanstalten kan med 24 måneders varsel til den 1. i en måned opsige allerede tegnede Certifikattabsforsikringer med den virkning, at Statsanstaltens invalidepensionsregulativ og tariffer invaliderente herefter alene vil være gældende. Opsigelse omfatter ikke forsikringer under udbetaling."

Danica Pension er desværre ikke længere i besiddelse af det varslingsbrev som Danica Pension sendte til [daværende arbejdsplads] i forbindelse med opsigelsen af CT-pensionen.

Danica Pension har dog fra Fuld Valuta modtaget en kopi af et brev fra Danica Pension til [daværende arbejdsplads] vedrørende opsigelsen af CT-pensionsdækningen fra den 13. marts 1992, se **bilag** … . Brevet angiver, at CT-pensionen ophørte pr. 1. april 1992, og at der fremover kunne vælges 2 forskellige former for CT-pension.

Herudover skal det anføres, at der var tale om en generel opsigelse af alle CT-pensioner (eneste undtagelse var Danica Pensions aftale med SAS).

Danica Pension fastholder således, at Danica Pension var berettiget til at ændre tariffen for CT-pensionen for [klagerens] pr. 1. april 1992, som følge af Danica Pensions opsigelse af den oprindelige aftale om CT-pension.

Udsættelse af udbetalingen i august 2009 og frem til januar 2013
[Klagerens] pensionsordning med forsikringsnr. … havde udløb den 1. august 2009.

[Klageren] valgte imidlertid at udsætte udbetalingen af pensionsordning i 2009, 2010, 2011 og 2012, se **bilag … .**

I november 2012 henvendte [klageren] sig til Danica Pension for at få et tilbud på hvad han kunne få udbetalt, såfremt hans pension blev udbetalt den 1. januar 2013. Tilbuddet fra Danica Pension er vedlagt som **bilag** … . [Klageren] accepterede tilbuddet, hvorefter Danica Pension udbetalte 60.350 kroner til [klageren], se **bilag** … .

Oplysninger om Danica Pensions udbetalinger til [klageren]
I maj 1993 vurderede Danica Pension, at [klageren] var berettiget til udbetaling af CT pension og præmiefritagelse fra 1. januar 1994 og indtil pensionsordningens udløb den 1. august 2009 (alder 60 år).

[Klageren] modtog således fra 1. maj 1994 og indtil 1. august 2009 månedlige udbetalinger fra hans CT pension.

Som det fremgår af ovenstående afsnit udbetalte Danica Pension den I. januar 2013 [klagerens] kapitalpension.

Redegørelse for forældelse
Som anført i Danica Pensions brev fra den 5. december 2013, fastholder Danica Pension, at [klagerens] eventuelle krav er forældet, jf. forældelseslovens § 3, jf. forsikringsaftalelovens § 29.

Det fremgår af klagen, at [klageren] mener, at Danica Pension skal anerkende, at [klageren] har ret til en udbetaling fra hans kapitalpension på 369.000 kroner inkl. renter.

Beløbet er et prognosebeløb for hvad Danica Pension i maj 1991 forventede at kunne udbetale [klageren] ved forsikringens udløb den 1. august 2009, se **bilag** … .

I november 2007 kontaktede [klageren] Danica Pension via Danske Bank. I den forbindelse fik [klageren] oplyst, at prognosen for hans kapitalpension ved udbetaling den 1. august 2009 var 57.223 kroner på baggrund af hans indbetalinger og grundlagsrenten og dermed lavere end det beløb der fremgår af [klagerens] dækningsoversigter fra før 1992.

[klageren] blev derfor i november 2007 bekendt med, at den forventede udbetaling fra hans kapitalpension var lavere end det beløb, der fremgik af hans dækningsoversigt fra maj1991 og årsagen hertil.

Begrundelsen for [klagerens] krav er, at Danica Pension ikke var berettiget til at opsige CT pensionen pr. 1. januar 1992, hvorfor vi ikke efterfølgende var berettiget til at lade prisen for CT-pensionen være dyrere, hvilket medførte, at en større andel af [klagerens] samlede indbetaling til hans pensionsordning gik til betaling af forsikringsdækninger (og dermed mindre til opsparingsdelen/kapitalpensionen).

Såfremt [klageren] mente, at der var tale om en uberettiget ændring, burde [klageren], uanset at kapitalpensionen først havde udløb i august 2009, have gjort dette gældende inden forældelsesfristens udløb i november 2010, idet han i november 2007 var blevet gjort bekendt med et eventuelt krav."

Om forskellen på engangsbeløbet har selskabet i brev til klageren af 26/6 2012 anført følgende:

"Der er to væsentlige årsager til den markante forskel i de oplyste engangsbeløb.

1) Prognosetal i 1991
Som det fremgår af forsikringsoversigten pr. 1. april 1991 er engangsbeløbet på 369.000 kroner et prognosetal, og det er således ikke et bindende løfte. Prognosetallet er beregnet ud fra nogle givne forudsætninger herunder en årlig forrentning på 11 procent før skat. Den faktiske forrentning viste sig siden hen at være væsentlig mindre, og derfor blev engangsudbetalingen pr. 1. august 2009 også mindre.

Af engangsbeløbet på 369.000 kroner udgjorde din garanterede udbetaling 134.752 kroner. Den garanterede udbetaling var baseret på en rente på 4,5 procent og forudsatte, at den dengang aftalte indbetaling til opsparing fortsatte indtil 1. august 2009.

2) Ændring af forsikringsvilkår
Indtil den 1. august 2009 omfattede din pensionsordning også en invaliderente og en certifikattabsforsikring.

Som følge af væsentlig større erstatningsudbetalinger til certifikattabsforsikringerne end forventet, så Danica Pension sig i 1990 nødsaget til at opsige disse forsikringer med to års varsel overfor [daværende arbejdsplads]. Dette medførte en ændring af vilkårene for din pensionsordning pr. 1. april 1992, hvor forsikringspræmien til certifikattabsforsikringen steg markant.

Indbetalingerne til pensionsordningen udgjorde oprindeligt 5 procent af din løn, og selvom pensionsbidraget blev øget til 8 procent i 1992, udgjorde den andel af indbetalingen, der gik

til opsparing, en væsentlig mindre del end tidligere. Pr. 1. april 1992 faldt andelen af den månedlige indbetaling til opsparing fra 391,11 kroner til 121,78 kroner.

Din garanterede udbetaling pr. 1. august 2009 blev derfor nedsat til 59.294 kroner beregnet ud fra en rente på 4,5 procent og en forudsætning om fortsat indbetaling indtil alder 60 år.

I perioden 1989-1993 har vi løbende sendt dig meddelelser om reguleringer af dine dækninger i forbindelse med lønændringer. Disse meddelelser blev sendt via … . I de efterfølgende år har vi af it-mæssige grunde - ikke kunne sende dig oversigter for pensionsordningen på grund af de løbende udbetalinger fra certifikattabsforsikringen og din fritagelse for indbetaling til pensionsordningen."

Af dækningsoversigten fremsendt til klageren den 1/4 1999 fremgår det, at ved pensionsordningens udløb den 1/8 2009, vil der blive udbetalt 369.000 kr. Endvidere fremgår:

"**Forudsætninger for prognose**
Præmien forhøjes hvert år, første gang 1.01.1992 med 5,0%
Nutidsværdi er beregnet ud fra inflationen …
Depotrenten i 1991 efter realrenteafgift 7,8%
Nyplaceringsrente 11,0%
…
Øvrige oplysninger
Månedlig præmie 1.175 kr.
Deres depot 23.239 kr.
Forsikringen er præmiefri, så længe CT-ydelsen udbetales"

Af kommentarerne til oversigten fremgår bl.a.:

"**Udbetaling ved pensionsalder**
Ved pensionsalder kan den del af opsparingen, der hidrører fra indbetaling under kapitalpensionen (p.t kr. 28.400) udbetales som et engangsbeløb. Ved udbetalingen betales en afgift på 40%. Denne afgift kan undgås ved overførsel af kapitalen til livrente evt. med tilknyttet ægtefælle pension (månedlig udbetaling). …

I prognosen over den forventede udbetaling ved pensionsalder er regnet med en faldende rente. Det er endvidere forudsat, at bonus og de regler, der gælder for fordeling heraf, er uændret i resten af forsikringstiden.

Beløbene i oversigten vil således ændre sig, hvis den fremtidige udvikling afviger fra forudsætningerne."

Efter aftale med selskabet fik klageren udsat udbetalingen af engangsbeløbet årligt frem til den 1/8 2013. Ved sidste udsættelse af udbetalingen lød prognosen på 94.418 kr. For beregningsgrundlaget henviste selskabet i brev til klageren af 21/8 2012 til klagerens konto på selskabets hjemmeside. Af dækningsoversigten fremsendt til klageren den 9/11 2009 i forbindelse med udsættelsen af udbetalingen fremgår bl.a.:

"**Pensionsopsparing (prognose)**

7. 85.202

Alder	Opsparing kroner	Opsparing nutidskroner'
61	91.671	89.436

Beløbet er beregnet pr. den 1. i måneden, efter forsikrede er fyldt den viste alder.

Udbetaling af opsparing (prognose)
Kapital pension
Er forsikrede i live den 01.08.2010, udbetaler vi et beløb på 91.822
…
Prognosen er ikke et bindende løfte. Den er udarbejdet under de forudsætninger som kan ses i afsnittet 'Forudsætninger for prognosen'
…
Forudsætninger for prognosen
Vi forudsætter, at der i prognoseperioden ikke sker nogen udbetaling fra Danica Pension.
Prognosen er inklusive bonus indtil den 01.08.2010.

Inflation
Vi forventer en inflation på 2,50 procent om året, hvor prisstigningerne sker jævnt i løbet af kalenderåret. Når vi omregner prognosen til nutidskroner, bruger vi inflationen.

Markedsrente m.m.
Vi forventer, at afkastet før pensionsafkastskat er - 4,50 procent for obligationer
- 7,50 procent for ejendomme
- 7,50 procent for aktier
- 2,50 procent i realrente for indeksobligationer.

Pensionsafkastskat
Vi forudsætter, at pensionsafkastskatten fortsat er 15,00 procent.

Kontorenter
Vi forventer, at kontorenten bliver

	2009	2010
% om året efter skat	2,25	2,25

Kontorenten er den rente, der tilskrives på kontoen. Fra 1. januar 2009 til 30. september 2009 var kontorenten 1,50 procent om året. I resten af 2009 er den 2,25 procent om året. Den kan senere blive justeret, hvis der sker ændringer i de økonomiske forudsætninger. Hvis kontorenten er højere end den rente, de garanterede udbetalinger er baseret på, indgår merrenten som en del af bonus. Se afsnittet "Garanterede udbetalinger".
…
Garanterede udbetalinger
Når vi beregner de garanterede udbetalinger, indregner vi en rente svarende til 1,5 procent. Vi forudsætter, at fremtidige forhøjelser for præmie og bonus beregnes på basis af en rente svarende til 1,5 procent.

De garanterede udbetalinger pr. den 01.08.2009 kan ændres på grund af aftalte reguleringer. Aftalte reguleringer kan for eksempel være indeksregulering, ændringer i forsikringsdækninger, opsparingssikring m.m. Det vil sige, at de garanterede udbetalinger også kan blive mindre.

Bonus

Bonus opstår, når vores kontorente, omkostninger og udgiften til skader udvikler sig bedre, end vi forventede, da forsikringen blev oprettet. Bonus er ikke garanteret.

Vi beregner, fordeler og bruger bonus for den enkelte forsikring efter det bonusregulativ, der gælder til enhver tid. Bruger vi bonus til at opskrive udbetalingerne med, sker det efter det beregningsgrundlag, der gælder til enhver tid. Forsikringen fortsætter som en pensionsordning - når vi fremover beregner, fordeler og bruger bonus - uanset om ordningen eventuelt indeholder flere beregningsgrundlag.

…

Udbetaling af pensionsordning før udløb (tilbagekøb)

Forsikringstager kan få udbetalt værdien af pensionsordningen før den udløber, hvis betingelserne er opfyldt. Fra værdien trækker vi omkostninger og eventuel afgift til staten. Vi oplyser gerne de præcise beløb og betingelser ved henvendelse."

Nævnet udtaler

I henhold til forældelseslovens § 2, stk. 1, påbegyndes forældelsesfristen på det tidligste tidspunkt, til hvilket fordringshaveren kunne kræve at få fordringen opfyldt. Foreligger der en aftale om henstand, udskydes forældelsesfristens begyndelsestidspunkt til tidspunktet for udløbet af henstandsperioden.

Det fremgår af sagen, at selskabet og klageren indgik aftale om henstand med udbetalingen, senest med udsættelse til 1/8 2013, og at klageren efter aftale med selskabet fik udbetalt beløbet den 1/1 2013. Herefter finder nævnet, at klagerens eventuelle krav ikke er forældet.

Det fremgår af dækningsoversigten af 1/4 1999, at engangsbeløbet på 369.000 kr. er en forventet prognose beregnet ud fra en række forudsætninger. Endvidere oplyses det i kommentarerne til dækningsoversigten, at beløbene i oversigten vil ændre sig, hvis den fremtidige udvikling afviger fra forudsætningerne. Af senere dækningsoversigter, eksempelvis dækningsoversigten af 9/11 2009, fremgår det, at prognosen er 91.822 kr.

Nævnet bemærker, at en prognose ikke i sig selv indeholder noget løfte, og finder på denne baggrund at måtte give selskabet medhold i, at selskabets prognoser om størrelsen af fremtidige udbetalinger ikke er at anse som bindende tilsagn, som klageren kan

støtte ret på. Endvidere finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at selskabet på anden måde har givet klageren tilsagn om udbetaling af prognosebeløbet fra 1999.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand